

KIRIMLI DR. AZİZ BEY

ULUSLARARASI İNSANCIL HUKUK FARAZİ DAVA YARIŞMASI ve YAZ OKULU

TÜRK KIZILAY

Uluslararası İnsancıl Hukuk Nedir?

Uluslararası insancıl hukuk (International Humanitarian Law, IHL), silahlı çatışmaların yaşandığı yerlerde savaşın yöntem ve araçlarına sınır çizen, çatışmalara katılmayan ya da katılmayı bırakmış kişileri koruma altına alan hukuk dalıdır. Temelini oluşturan 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri, dünyada evrensel kabul görmüş sayılı antlaşmalardan biridir; Türkiye de bu sözleşmelerin tarafıdır. İnsancıl hukuk savaşı meşrulaştırmaz ancak savaşın kaçınılmaz olduğu durumlarda sivillerin, yaralıların, esirlerin, sağlık personelinin ve insani yardım görevlilerinin dokunulmazlığını güvence altına alır; askerî gereklilik ile insanilik arasında kurduğu denge, ayrım gözetme, orantılılık ve tedbir alma gibi ilkeler aracılığıyla işler. Günümüzde otonom silah sistemleri, askerî yapay zekâ, siber operasyonlar ve uzayan işgaller gibi gelişmeler bu ilkelerin yorumunu her geçen gün daha karmaşık hâle getirmekte; ihlallerin hesabının sorulması ise ayrı bir uzmanlık alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu tablo, alanı yalnızca teorik olarak bilen değil hukuku baskı altında ve gerçek zamanlı olarak uygulayabilen hukukçulara duyulan ihtiyacı arttırmaktadır.

Program Hakkında

Kırımlı Dr. Aziz Bey Uluslararası İnsancıl Hukuk Farazi Dava Yarışması ve Yaz Okulu, Türk Kızılay ile İstanbul Uluslararası Hukuk Merkezi (ICIL) tarafından Uluslararası Kızılhaç Komitesinin (ICRC) desteğiyle her yıl düzenlenen uluslararası bir eğitim programıdır. Programın amacı, hukuk bölümlerinde lisans ve yüksek lisans öğrencileri arasında uluslararası insancıl hukukun bilinirliğini arttırmak; öğrencilerin bu alandaki bilgilerini derinleştirmelerine ve hukuku uygulamada kullanma becerilerini geliştirmelerine katkı sunmaktır.

Program, adını Osmanlı Devleti'nde insani faaliyetlerin öncülerinden Kırımlı Dr. Aziz Bey'den (1840-1878) almaktadır. Bugünkü Türk Kızılay'ın öncülü Hilâl-i Ahmer Cemiyetinin kurucularından olan Aziz Bey, Uluslararası Kızılhaç Hareketi'nde hilal ambleminin kullanımına öncülük eden, ayrıca Türkçe eğitim veren ilk modern tıp mektebinin kurucusu ve Türkçe yazılan ilk tıp kitabının yazarı olarak da tanınmaktadır.

Programın Yapısı

Etkinlik birbirini tamamlayan iki bileşenden oluşur. İleri Seviye Okul kapsamında alanın önde gelen akademisyen ve uygulayıcıları tarafından, o yılın temasına odaklanan dersler verilir. Ardından gelen Yarışma, katılımcıların teorik bilgilerini uygulamaya dökmelerini sağlayan, kurgusal bir olay örgüsü üzerine kurulu rol oyunu egzersizlerinden oluşur.

Yarışma, klasik farazi dava yarışmalarından ayrışmaktadır: egzersizler mahkeme salonuyla sınırlı olmayıp bir hükûmetin iç istişaresi, olgu tespit soruşturması, silah satış müzakeresi, insani yardım kuruluşu adına uluslararası bir toplantıda savunu ya da gözaltı görüşmesi gibi insancıl hukukun uygulanmasını gerektiren farklı ortamlarda geçmektedir.

- Başvurular bireyseldir; takım başvurusu kabul edilmez. Takımlar, İleri Seviye Okul sonunda Organizasyon Komitesi tarafından kura ile oluşturulur.
- Değerlendirme bireyseldir; ön elemelerde en yüksek puanı alan katılımcılar finalist takımları oluşturur.
- Yazılı layiha aranmaz; yarışma tümüyle sözlü egzersizlere dayanır. Her egzersiz sonrasında takımlara atanan koçlar geri bildirim oturumları düzenler.

Bugüne Kadarki Edisyonlar

Yıl	Tema	Format	Katılım
2020 İngilizce	Deniz savaşı	Çevrim içi	8 ülkeden 8 üniversite takımı, 24 öğrenci (Dünyanın ilk çevrim içi IHL yarışması)
2021 İngilizce	Hava savaşı	Yüz yüze	5 ülkeden 5 üniversite takımı, 15 öğrenci
2023 İngilizce	Siber savaş	Yüz yüze	22 ülkeden başvuru; 32 öğrenci
2024 İngilizce	İşgal hukuku	Yüz yüze	29 ülkeden 75 başvuru; 14 ülkeden 30 öğrenci
2025 İngilizce	IHL'nin temel ilkeleri	Yüz yüze	80 başvuru; 13 ülkeden 38 öğrenci
2026 İngilizce	IHL'de hesap verebilirlik	Yüz yüze	İngilizcesi için başvurular devam etmektedir.
2025 Türkçe	İnsancıl Hukuka Giriş	Yüz yüze	18 öğrenci
2026 Türkçe	İnsancıl Hukuka Giriş	Yüz yüze	24 öğrenci

Türkçe Edisyon

2025 yılından itibaren program, insancıl hukuka giriş niteliğinde bir Türkçe edisyonla da yürütülmektedir. Türkçe edisyon, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin ev sahipliğinde gerçekleştirilmektedir. Bu sene ikincisi düzenlenen Türkçe edisyon 17-22 Ağustos 2026 tarihlerinde tamamlanmıştır.

Programın Öğretim Kadrosu

Programın geçtiğimiz edisyonlarındaki öğretim kadrosu uluslararası insancıl hukukun dünya çapında tanınan isimlerinden oluşmaktadır. Alanın başvuru kaynaklarına imza atmış Cenevre Üniversitesinden Prof. Dr. Marco Sassòli, Birleşik Krallık Dışişleri eski hukuk müşaviri ve Uluslararası Hukuk Komisyonu eski üyesi Sir Michael Wood KC ve Uluslararası Hukuk Komisyonu üyesi Prof. Dr. Nilüfer Oral kapanış dersleri vermiş; Varşova Üniversitesinden Prof. Dr. Elżbieta Mikos-Skuza, Siena Üniversitesinden Prof. Dr. Riccardo Pavoni, Ljubljana Üniversitesinden Prof. Dr. Vasilka Sancin, Bristol Üniversitesinden Prof. Dr. Noëlle Quénivet, Exeter Üniversitesinden Prof. Dr. Aurel Sari, Maastricht Üniversitesinden Prof. Dr. Jure Vidmar, Cagliari Üniversitesinden Prof. Dr. Daniele Amoroso ve Westminster Üniversitesinden Dr. Marco Longobardo gibi akademisyenler geçtiğimiz edisyonlarda program boyunca ders vermiştir. Akademik kadroya, Uluslararası Kızılhaç Komitesinin (ICRC) hukuk danışmanları arasından Bruno Demeyere, Alexander Breitegger, Maya Brehm, Alfredo Crosato-Neumann ve Julie Lefolle eşlik etmiş; Türkiye'den Prof. Dr. Sadi Çaycı, Prof. Dr. Gökhan Güneysu, Dr. Onur Dur ve Dr. Mustafa Can Sati başta olmak üzere çok sayıda uzman katkı sunmuştur. Katılımcılar, bu isimlerle yalnızca ders salonunda değil egzersizlerde jüri üyeleri, geri bildirim oturumlarında ise doğrudan muhatap olarak bir araya gelmektedir.

Katılımcılar bu seneki edisyonda da Uluslararası Adalet Divanı Hakimi Prof. Dire Tladi, Rana Kharouf, Elżbieta Mikos-Skuza, Michael J. Pollard gibi alanında uzman isimlerden eğitim alabileceklerdir.

VI. Edisyon (2026) Programı

Tema: Uluslararası İnsancıl Hukukta Hesap Verebilirlik (Accountability under IHL)

Tarih ve yer: 30 Ekim – 4 Kasım 2026, Türk Kızılay Heybeliada Gençlik Kampı, İstanbul (İleri Seviye Okul: 31 Ekim – 2 Kasım; Yarışma: 2 – 4 Kasım)

Son başvuru tarihleri: 1 Ekim 2026

Kimler başvurabilir: Lisans veya yüksek lisans düzeyindeki hukuk öğrencileri. (*İlgili diğer alanlarda okuyan öğrenciler, insancıl hukuk alanındaki ilgi ve birikimlerini belgelemeleri hâlinde başvurabilir*.)

Başvuru belgeleri: Fotoğraflı öz geçmiş, öğrenci belgesi, yaklaşık 500 kelimelik motivasyon mektubu ve başvuru formu; tek bir PDF dosyası hâlinde ve İngilizce olarak.

Değerlendirme ölçütleri: %60 öz geçmiş ve insancıl hukuk birikimi, %40 motivasyon mektubu.

Sertifika ve ödüller: Katılımcılara İleri Seviye Okul ve Yarışma için iki ayrı katılım sertifikası verilir. Final turuna kalanlara ek sertifika; ayrıca Dr. Abdullah Bey, Fatma Aliye Hanım ve Safiye Elbi bireysel ödülleri takdim edilir.

Yayınlar

İkinci edisyondan itibaren, İleri Seviye Okul'da verilen dersler ICIL ve Türk Kızılay tarafından "Kırımlı Dr. Aziz Bey Collected Courses on International Humanitarian Law" serisi altında kitaplaştırılmaktadır. Seri açık erişimlidir ve Türkçeye çevrilmektedir; ilk cilt 2023 yılında yayımlanmıştır.Türk Kızılay Akademi Direktörlüğü internet sitesinden ücretsiz erişilebilir.

ACADEMY

KIRIMLI DR. AZIZ BEY COLLECTED COURSES ON INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW

VOL. I

EDITORS

Gökhan Güneysu

Onur Dur

Mustafa Can Sati

M. Emre Hayyar

KIZILAY KÜLTÜR SANAT

İletişim ve Ayrıntılı Bilgi

www.azizbeyihl.com | azizbeyihl@icil.org.tr | iletisim@kizilayakademi.org.tr

TÜRK
KIZILAY